

## **С Т А Н О В И Щ Е**

**от д. ю. н. Румен Илиев Марков – професор и ръководител на катедра „Наказателноправни науки“ – ЮФ на УНСС – гр. София**

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор” по област на висше образование 3. Стопански, социални и правни науки, професионално направление – 3. 6. Право, докторска програма „Наказателно право“

**Автор на дисертационния труд:**

**Даниела Минкова Стоянова**

**Тема на дисертационния труд: „Престъпления против данъчната система“**

**Научен ръководител: проф. д. ю. н. Йонко Димитров Кунчев – ПУ „Паисий Хилендарски“**

1. Със заповед № Р33-5781/03. 12. 2020 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Престъпления против данъчната система“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, с автор - Даниела Минкова Стоянова – докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Наказателноправни науки“.

Представеният от Даниела Минкова Стоянова комплект материали на хартиен носител е в съответствие с чл. 36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ.

Части от дисертационния труд са публикувани в три статии, списание „Студия юрис“, е-издание на ЮФ-ПУ, съответно бр. 2 от 2019 г. и брой 1 и 2 от 2020 г.

2. Докторантът Даниела Стоянова е родена на 22. 04. 1973 г. През 1999 г. завършва ЮФ на ПУ „Паисий Хилендарски“. През периода 15. 11. 2000 г. – 18. 06. 2012 г. е старши юрисконсулт, а след и това и главен юрисконсулт в „ОУИ“ Пловдив при ЦУ на НАП. От 25. 06. 2012 г. е прокурор в Окръжна прокуратура – гр. Пловдив, от 11. 04. 2018 г. с ранг прокурор в АП.

3. Темата на дисертационния труд е безспорно актуална. Съставите на престъпленията против данъчната система бяха въведени в нашето наказателно законодателство едва през 1997 г., като през 2006 г. бяха внесени съществени законодателски промени. За сравнително краткия период от тогава разпоредбите на тези престъпления не са достатъчно изследвани, още повече че задълбоченият анализ изисква отлично познаване и на данъчното законодателство.

Невнасянето на дължимите данъци ощетява държавния бюджет и разкрива висока степен на обществена опасност, когато е в големи и особено големи размери. Освен това се наблюдава постоянен ръст на престъпленията против данъчната система и на размерите на укритите данъци, достигащи понякога милиони лева, независимо от големия брой на наказателните производства и постановените осъдителни присъди. Всичко това налага да бъде предложен на вниманието на законодателя проект на необходими промени в съставите на тези престъпления и в предвидените за тях наказания.

4. Докторантът отлично познава разработвания проблем, неговото законодателно уреждане, застъпените становища в теорията. Привежда убедителна аргументация в подкрепа на своите тези. За това допринася и практическият опит като юрисконсулт в НАП и прокурор.

5. Целта на дисертацията е извършване на обстоен анализ и изследване на същността на престъпленията против данъчната система, очертаване на проблемите в практиката и обосноваване на предложения де леге ференда. Използваният сравнително-исторически и интердисциплинарен подход, наред с частните методи на формалната логика (анализ, синтез и сравнение) и традиционните начини на тълкуване, както и отличното познаване на прокурорската и съдебната практика, позволяват успешното изпълнение на поставените задачи.

6. Представеният дисертационен труд е в обем от 321 страници. Съдържанието е организирано в увод, четири глави и заключение. Приложен е списък на използваната литература от 87 източници. Бележките под линия са 322.

В първа глава се прави паралел между отменените и действащите норми на чл. 255 и сл. НК. Силен акцент е поставен върху историческото развитие на нормативната уредба на престъпленията против данъчната система. Специално внимание е отделено на хармонизиране на нашето законодателство с правото на ЕС, и конкретно на въвеждането във вътрешното право на Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28. 11. 2006 г. относно общата система на ДДС.

В глава втора се прави обща характеристика на престъпленията против данъчната система. Разкрива се техният обект и предмет. Изяснява се обективната страна на тези престъпления. Определят се възможните субекти, с оглед на възможността и други лица фактически да изпълняват задълженията на търговеца, възложени му от данъчното законодателство.

Проведено е разграничение между престъпленията и административните нарушения против данъчната система.

В трета глава в шест параграфа детайлно са анализирани обективните и субективните признаци на съставите на всички престъпления против данъчната система – избягване установяването или плащането на данъчни задължения (чл. 255 НК); избягване установяването или плащането на данъчни задължения чрез преобразуване или извършване на сделка (чл. 255а НК); получаване от държавния бюджет на неследваща се парична сума или даване на възможност на друго лице да получи такава (чл. 256 НК); противозаконно пречене на орган по приходите (чл. 258 НК); създаване на юридическо лице с идеална цел или учредяване на фондация с цел освобождаване от данъци или получаване на данъчни облекчения (чл. 259 НК); даване на невярна оценка или заключение; заверяване на неверен годишен отчет (чл. 260 НК).

В отделен параграф се третира въпроса за прилагането на института на давността, погасяваща наказателното преследване, при престъпленията против данъчната система.

В последната глава са съпоставени някои от престъпленията против данъчната система (чл. 255, ал. 1, т. 2 и 4, 256, ал. 1 НК) с документните престъпления по чл. 313, ал. 2, 316 вр. чл. 313, ал. 2 и 319 НК; престъплението по чл. 256, ал. 1 с документната измама по чл. 212 НК; престъплението по чл. 258 НК с противозаконното пречене на орган на власт по чл. 270 НК и принудата по чл. 269 НК.

7. Дисертацията е цялостно и системно изследване на престъпленията против данъчната система със следните научно-приложни приноси:

- а) пълен и задълбочен анализ на съставите на тези престъпленията;
- б) прецизно съпоставяне на съставите на престъпленията против данъчната система със съставите на сходни престъпления;

в) основателните конкретни предложения за промени в НК. Могат да бъдат споделени предложенията за промени в наказанията за престъпленията по чл. 255, 255а и 256, ал. 2 НК; криминализирането на нерегистриране по ЗДДС като форма на изпълнително деяние на престъплението по чл. 255, ал. 1 НК; очертаване като пострадаел от престъплението по чл. 258 НК и на публичните изпълнители; замяна на термина „годишен счетоводен отчет“ в чл. 260, ал. 2 НК с „годишен финансов отчет“.

8. Разработването на дисертационния труд и постигнатите резултати са лична заслуга на дисертанта.

9. Авторефератът на дисертацията отговаря на изискванията, правилно и пълно отразява съдържанието и научно-приложните приноси.

### **ЗАКЛЮЧЕНИЕ:**

Дисертационният труд съдържа научно-приложни приноси и **отговаря на изискванията** на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Давам **положителна оценка** на дисертационния труд „Престъпления против данъчната система“ и **предлагам** на почитаемото научно жури да **присъди образователната и научна степен „доктор“** на **Даниела Минкова Стоянова** по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление, 3.6 Право, докторска програма „Наказателно право“.

**Дал становище:**

(проф. д. ю. н. Румен Марков)

